

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

KARTA PRZEDMIOTU / MODUŁU

1. Nazwa przedmiotu:	Logopedia z elementami diagnozy, terapii i profilaktyki logopedycznej dziecka/ucznia				
2. Kod przedmiotu:	M2-23				
3. Okres ważności karty:	ważna od roku akademickiego: 2019/2020				
4. Poziom kształcenia:	jednolite studia magisterskie				
5. Forma studiów:	studia stacjonarne				
6. Kierunek studiów:	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna				
7. Profil kształcenia:	praktyczny				
8. Specjalność:	-				
9. Semestr:	IX				
10. Jedn. prowadz. przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych				
11. Prowadzący przedmiot:	dr Beata Fedyn				
12. Grupa przedmiotów:	przygotowanie do zintegrowanej edukacji elementarnej				
13. Status przedmiotu:	obowiązkowy				
14. Język prowadzenia zajęć:	polski				
15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:					
Biomedyczne podstawy rozwoju, psychologia rozwojowa i osobowości; rozwój fizyczny, psychiczny i społeczny dziecka, normy rozwojowe, czynniki warunkujące rozwój dziecka.					
16. Cel przedmiotu:					
Zapoznanie studentów z podstawowymi wiadomościami na temat rozwoju mowy dziecka, wczesnego wspomagania rozwoju mowy, profilaktyki i terapii logopedycznej zaburzeń mowy. Przygotowanie do prowadzenia ćwiczeń z zakresu logopedii ogólnej.					
17. Efekty kształcenia:					
Ozn.	Opis efektu kształcenia	Metoda realizacji efektu kształcenia	Metoda sprowadzania efektu kształcenia	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla kierunku studiów
W1	Student: Charakteryzuje przedmiot i zadania logopedii jako dziedziny wiedzy i praktyki oraz opisuje jej podstawowe pojęcia.	Wykład konwersatoryjny, prezentacja multimedialna	Kolokwium	W	K_W18
W2	Omawia budowę i funkcję poszczególnych elementów narządu mowy.	Wykład konwersatoryjny, prezentacja multimedialna, pokaz	Kolokwium	W	K_W18, K_W22
W3	Omawia prawidłowości rozwoju mowy, jej zaburzenia oraz metody wspierania rozwoju mowy i profilaktyki logopedycznej.	Wykład konwersatoryjny, dyskusja, analiza przypadku, analiza literatury przedmiotu	Kolokwium, ocena udziału w dyskusji, wypowiedzi ustnych w powiązaniu z analizowaną	W/Ć	K_W05, K_W07, K_W11, K_W15

			literaturą		
U1	Ocenia rozwój mowy dziecka oraz wstępnie diagnozuje zaburzenia tego rozwoju.	Analiza przypadku, analiza literatury przedmiotu, dyskusja, pokaz, prezentacja multimedialna	Kolokwium, ocena wypowiedzi ustnych w powiązaniu z analizowaną literaturą	W/Ć	K_U03, K_U14
U2	Przygotowuje i przeprowadza ćwiczenia z zakresu logopedii ogólnej dostosowując je do wieku dziecka.	Przygotowanie scenariusza zajęć, prezentacje multimedialne, mikroteaching	Obserwacja zajęć przygotowanych przez studenta, ocena scenariusza zajęć, ocena prezentacji ustnych z wykorzystaniem multimediiów	Ć	K_U04, K_U05
U3	Przygotowuje odpowiednie pomoce niezbędne do przeprowadzenia ćwiczeń logopedycznych wspierających rozwój mowy dziecka.	Projektowanie i wykonanie środków dydaktycznych, mikroteaching	Ocena przygotowanych pomocy dydaktycznych	Ć	K_U05
K1	Przejawia świadomość potrzeby zdobywania oraz doskonalenia wiedzy z zakresu logopedii.	Wykład konwersatoryjny, praca w grupie zadaniowej, dyskusja	Ocena udziału w dyskusji, ocena przeprowadzonych zajęć z zakresu logopedii ogólnej i przygotowanych pomocy do zajęć	W/Ć	K_K03, K_K10, K_K14
K2	Wykazuje świadomość istnienia etycznego wymiaru działania nauczyciela oraz przejawia postawy zrozumienia wobec drugiego człowieka.	Analiza przypadku, wykład konwersatoryjny, dyskusja	Ocena udziału w dyskusji, obserwacja zajęć przygotowanych przez studenta	W/Ć	K_K01, K_K03
K3	Wykazuje wrażliwość na potrzeby rozwojowe dziecka.	Analiza przypadku, dyskusja, analiza literatury przedmiotu	Ocena udziału w dyskusji, wypowiedzi ustnych w powiązaniu z analizą literatury przedmiotu	Ć	K_K01
18. Formy i wymiar zajęć:		W-30 godz. Ćw-30 godz.			
19. Treści kształcenia:					
L. p.	Tematyka wykładów				Liczba godzin
1.	Przedmiot i zadania logopedii. Specjalności logopedii stosowanej. Organizacja opieki logopedycznej w przedszkolu i szkole podstawowej.				2
2.	Mowa. Pojęcie mowy. Podstawowe składniki mowy – język, tekst, nadawanie, odbiór. Przebieg procesu nadawania i odbioru mowy.				1

3.	Anatomiczno – fizjologiczne podstawy rozwoju mowy. Korowe ośrodki mowy, narząd artykulacyjny, narząd słuchu, narząd fonacyjny, narząd oddechowy.	2
4.	Rozwój mowy dziecka. Okresy rozwojowe. Czynniki warunkujące rozwój mowy.	4
5.	Charakterystyka ćwiczeń z zakresu logopedii ogólnej. Ćwicz. oddechowe, Ćwicz. motoryki artykulacyjnej, Ćwicz. fonacyjne, Ćwicz. słuchu fonemowego, Ćwicz. logarytmiczne.	3
6.	Podstawowe pojęcia logopedyczne. Zaburzenia mowy. Wada wymowy. Wada mowy. Klasyfikacja zaburzeń mowy.	2
7.	Słuch fonemowy i fonetyczny jako element świadomości fonologicznej. Rozwój słuchu fonemowego.	2
8.	Wczesna diagnoza logopedyczna.	2
9.	Opóźniony rozwój mowy. Przyczyny, objawy, postępowanie. Rola nauczyciela we wspieraniu rozwoju mowy.	2
10.	Zaburzenia artykulacji. Pojęcie, podział, przyczyny. Profilaktyka i terapia.	2
11.	Jąkanie. Rozwojowa niepełność mówienia. Przyczyny, objawy, różnicowanie. Postępowanie terapeutyczne. Jąkanie a gielkot. Rola nauczyciela w terapii dziecka jękającego się.	3
12.	Niedokształcenie mowy o typie afazji. Zarys zagadnienia.	2
13.	Szkolna dojrzałość językowa. Dziecko z niskim poziomem rozwoju kompetencji językowych w szkole. Zasady wspierania rozwoju kompetencji językowych. Rola nauczyciela klas I-III.	2
14.	Zaliczenie.	1
Łączna liczba godzin - wykłady		30
L. p.	Tematyka ćwiczeń	Liczba godzin
1.	Zajęcia organizacyjne. Cele realizacji przedmiotu, literatura, warunki zaliczenia. Wprowadzenie do logopedii. Wykorzystanie wiedzy i umiejętności z zakresu logopedii w pracy nauczyciela przedszkola i klas I-III.	1
2.	Rozwój mowy dziecka. Norma i patologia. Czynniki warunkujące rozwój mowy dziecka. Rozwój umysłowy. Warunki środowiskowe i wychowawcze. Wybrane teorie rozwoju mowy.	2
3.	Wprowadzenie do diagnozy logopedycznej. Ocena rozumienia mowy. Badanie sprawności narządu artykulacyjnego. Badanie słuchu fonemowego. Wybrane testy i pomoce.	2
4.	Ocena rozwoju mowy dziecka w zakresie fonetyki. Normy rozwojowe. Opis fonetyczny języka polskiego. Artykulacja samogłosek i spółgłosek polskich. Rentgenogram i palatogram.	2
5.	Kolokwium.	1
6.	Ćwiczenia oddechowe. Oddychanie brzuszo – przeponowe. Ćwiczenia mobilizujące wyłącznie układ oddechowy, łączenie ćwiczeń z ruchami rąk, nóg i tułowia, łączenie ćwiczeń z wypowiedzianiem głosek, mówieniem i śpiewaniem.	2
7.	Ćwiczenia motoryki artykulacyjnej. Ćwiczenia szczęki dolnej, warg, języka, podniebienia miękkiego.	2
	Ćwiczenia fonacyjne. Ćwiczenia wstępne, ćwiczenia w wymawianiu samogłosek, łączenie wymowy samogłosek ze spółgłoskami.	2
8.	Ćwiczenia przygotowujące do Ćwicz. słuchu fonemowego. Ćwicz. słuchu awerbalnego i uwagi słuchowej. Ćwicz. rytmizujące.	2
8.	Ćwiczenia kształtujące słuch fonematyczny. Ćwicz. różnicowania głosek opozycyjnych, Ćwicz. analizy i syntezy słuchowej.	4
9.	Ćwiczenia logorytmiczne. Cele, zasady. Wybór utworów muzycznych.	3

10.	Ćwiczenia relaksacyjne. Wykorzystanie we wczesnym wspomaganie rozwoju mowy i profilaktyce logopedycznej.	2
11.	Zabawy językowe utrwalające prawidłową wymowę głosek w mowie spontanicznej.	2
12.	Wykorzystywanie utworów literatury dziecięcej w pracy nad poprawną wymową i wspieraniem rozwoju mowy.	2
13.	Zaliczenie.	1
łącznie liczba godzin - ćwiczenia		30
20. Egzamin:		
Tak		
21. Literatura podstawowa:		
1. Błachnio K., Wprowadzenie do zagadnień logopedii wieku rozwojowego. Wyd. „KMB – Druk”, Gniezno 2011. 2. Czaplewska E., Milewski S., (red.), Diagnostyka logopedyczna. GWP, Gdańsk 2015. 3. Emiluta – Rozya D., Wspomaganie rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym. CMPPP, Warszawa 2006. 4. Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red.), Logopedia – pytania i odpowiedzi. Wyd. Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2003. 5. Gunia G., Lechta V., Wprowadzenie do logopedii. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2012. 6. Minczakiewicz E.M., Psychoruchowy rozwój dziecka. Diagnostyka, propozycje wsparcia i pomocy rodzinie. Wyd. Impuls, Kraków 2009. 7. Sachajska E., Uczymy poprawnej wymowy. WSiP, Warszawa 1992. 8. Soltys – Chmielowicz A., Zaburzenia artykulacji: teoria i praktyka. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2008.		
22. Literatura uzupełniająca:		
1. Chęciek M., Jąkanie: diagnostyka – terapia – program. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2007. 2. Demel G., Minimum logopedyczne nauczyciela przedszkola. WSiP, Warszawa 1994. 3. Grabias S., Kurkowski M., (red.), Logopedia. Teoria zaburzeń mowy. Wyd. UMCS, Lublin 2014. 4. Skorek E.M., Z logopedią na ty – podręczny słownik logopedyczny. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2005. 5. Lichota E., Terapia wad wymowy. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2005. 6. Rentgenogramy, palatogramy, labiogramy. Praca zbiorowa. CD, Wyd. Komlogo, Gliwice 2005.		
23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów kształcenia:		
Lp.	Forma zajęć	Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta
1.	Wykład	30/25
2.	Ćwiczenia	30/15
3.	Warsztaty	
4.	Praktyka zawodowa	
5.	Seminarium	
6.	Inne:	
Suma godzin		60/40
24. Suma wszystkich godzin:		100
25. Liczba punktów ECTS:		4
26. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:		2,4
27. Liczba punktów ECTS uzyskanych w wyniku samodzielnej pracy studenta:		1,6
Efekt kształcenia	Ocena	Opis wymagań

W1 W2 W3	bdb	Samodzielnie i wyczerpująco wyjaśnia uwarunkowania procesu rozwoju mowy. Swobodnie posługuje się językiem naukowym. Bezbłędnie definiuje wszystkie podstawowe pojęcia logopedii. Wnikliwie opisuje charakterystyczne cechy poszczególnych okresów rozwojowych mowy. Wyczerpująco omawia zasady wspierania rozwoju mowy. Wymienia i charakteryzuje objawy zaburzeń mowy oraz wskazuje na sposoby ich wczesnej diagnostyki i profilaktyki, wykorzystując nie tylko wiadomości zdobyte na zajęciach, ale także uzupełnione literaturą przedmiotu.
	db+	Samodzielnie i wyczerpująco wyjaśnia uwarunkowania procesu rozwoju mowy. W wypowiedziach używa języka naukowego. Bezbłędnie definiuje wszystkie podstawowe pojęcia logopedii. Wnikliwie opisuje charakterystyczne cechy poszczególnych okresów rozwojowych mowy, czasami wykorzystując nie tylko wiadomości zdobyte na zajęciach, ale także uzupełnione poleconą literaturą. Omawia zasady wspierania rozwoju mowy. Wymienia i charakteryzuje objawy zaburzeń mowy oraz wymienia sposoby zapobiegania.
	db	Prawidłowo wyjaśnia uwarunkowania procesu rozwoju mowy. Używa języka naukowego. Prawidłowo definiuje podstawowe pojęcia logopedii. Poprawnie opisuje charakterystyczne cechy poszczególnych etapów rozwoju mowy, wykorzystując przede wszystkim wiadomości zdobyte na zajęciach. Omawia wybrane zasady wspierania rozwoju mowy. Wymienia objawy zaburzeń mowy oraz sposoby profilaktyki logopedycznej.
	dst.+	Poprawnie wyjaśnia uwarunkowania procesu rozwoju mowy. Czasami pomaga sobie wykorzystując język potoczny. Definiuje podstawowe pojęcia logopedii. Opisuje charakterystyczne cechy etapów rozwoju mowy wykorzystując tylko wiadomości zdobyte na zajęciach. Omawia niektóre zasady wspierania rozwoju mowy. Z pomocą nauczyciela klasyfikuje zaburzenia mowy. Wymienia, często z pomocą, podstawowe objawy zaburzeń mowy.
	dst.	Stara się wyjaśniać, często z pomocą nauczyciela, uwarunkowania procesu rozwoju mowy. Często używa języka potocznego. Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu logopedii. Wymienia i pobieżnie charakteryzuje podstawowe cechy poszczególnych okresów rozwojowych mowy, opierając się na wiadomościach zdobytych tylko na zajęciach. Wymienia niektóre zaburzenia mowy oraz ogólnie charakteryzuje ich podstawowe objawy.
	ndst.	Nie potrafi wyjaśniać, nawet z pomocą nauczyciela, uwarunkowań procesu rozwoju mowy. Używa języka potocznego. Nie potrafi zdefiniować podstawowych pojęć z zakresu logopedii. Nie potrafi opisać podstawowych cech poszczególnych okresów rozwojowych mowy. Nie potrafi sklasyfikować zaburzeń mowy.
U1 U2 U3	bdb	W oparciu o przedstawione źródła opracowuje ciekawe propozycje scenariuszy ćwiczeń logopedycznych. Przygotowuje interesujące, kreatywne i estetyczne pomoce do ćwiczeń logopedycznych. Prawidłowo wykorzystuje wiedzę teoretyczną w celu projektowania pracy w zakresie wspierania rozwoju mowy dziecka.
	db+	W oparciu o przedstawione źródła opracowuje ciekawe scenariusze ćwiczeń logopedycznych. Przygotowuje interesujące i estetyczne pomoce do ćwiczeń logopedycznych. Prawidłowo wykorzystuje wiedzę teoretyczną w celu projektowania pracy w zakresie wspierania rozwoju mowy dziecka.
	db	W oparciu o przedstawione źródła opracowuje scenariusze zajęć logopedycznych, zawierające typowe, znane ćwiczenia. Przygotowuje estetyczne pomoce do

		zaproponowanych ćwiczeń.
	dst.+	W oparciu o przedstawione na zajęciach źródła opracowuje, często z pomocą nauczyciela, scenariusze ćwiczeń logopedycznych. Przygotowuje w sposób odtwórczy pomoce do opracowanych scenariuszy zajęć.
	dst.	Przygotowuje, często z pomocą nauczyciela, scenariusze zajęć logopedycznych zawierające podstawowe, typowe ćwiczenia logopedyczne. Przygotowuje typowe pomoce do zaproponowanych ćwiczeń.
	ndst.	Nie potrafi wykorzystywać wiedzy teoretycznej w celu projektowania zajęć logopedycznych. Nie przygotowuje w terminie pomocy niezbędnych do przeprowadzenia ćwiczeń logopedycznych.
K1 K2 K3	O	Systematycznie ocenia poziom swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz podejmuje działania w celu zdobycia wyższej oceny. Wzorowo zachowuje się na zajęciach. Systematycznie przygotowuje się do zajęć, w których bierze aktywny udział. Chętnie pracuje w grupie. W pracy grupowej wykazuje zaangażowanie i odpowiedzialność za powierzone zadania. Wykazuje wrażliwość na potrzeby rozwojowe dziecka. Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru działania nauczyciela oraz przejawia postawy zrozumienia wobec problemów drugiego człowieka. W terminie oddaje do oceny i akceptacji obowiązkowe scenariusze zajęć oraz przygotowane pomoce. Nie opuszcza zajęć. Ewentualne usprawiedliwione nieobecności zalicza niezwłocznie.
	NO	Poprawnie zachowuje się na zajęciach. Nie przygotowuje się systematycznie do zajęć. W małym stopniu bierze aktywny udział w zajęciach. Niechętnie pracuje w grupie, nigdy nie przyjmuje roli lidera. W pracy grupowej wykazuje niskie zaangażowanie, niechętnie realizuje zadania narzucone przez lidera. Nie zalicza kolokwii i nie oddaje do akceptacji i oceny obowiązkowych prac w ustalonym terminie. Opuszcza zajęcia. Nieusprawiedliwionych nieobecności nie zalicza.
28. Uwagi:		

Zatwierdzono:

.....

(data i podpis)

